

„Soča“

Izhaja vsak petek o polnoči in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu.

„Primorski“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za Gorico).

Oznaniila

in „POSILANICE“ plačujejo se za petstopenjsko petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunki ulici in v Solški ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnistvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček.

— „Bog in narod!“ —

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabršček“ (odgovoren Josip Krmpotič).

Shod na Mostu.

(Dalje).

Član osrednjega odbora kmetijske družbe goriske E. Klavžar je povedal v jednatem govoru marsikateri o kmetijskem društvu goriskem, o sadjarstvu in o mlekarstvu. Navduševal je navzoče, naj bi v obilnem številu pristopili kmetijskemu društvu, katero pospešuje gospodarske koristi naših kmetovalcev, in katero bi že veliko več storilo, ako bi stelo več članov na slovenski strani. Pojasnil je veliko korist sadjarstva, ki se pozna posebnost belaj, ko drugi prideki odpovedo. Navajal je razne neprilichnosti pri sadjarstvu, kakor se sedaj goji v naših krajih, ter priporočal razna sredstva, ki so se drugod obnesla. Zborovalci so pritrdjevali lepim besedam gospoda govornika.

Nikolaj Kocijančič, župnik iz Roč, je govoril o vzrokih, radi katerih propada kmetijstvo. Navedel je nizko ceno žita, visoke pristojbine pri predaji kmetijskih posestev, pomanjkanje delavcev vsled slabega plačila, ker kmetija ne nese, da bi se držali delavci ne pretržno in plačevali visoko, neomejeno izseljevanje v tuje kraje, rimsko dedno pravo, po katerem se posestva razkosujejo brez konca in kraja, velike dote, bolniški stroški in posebno vojaščino. Kot pomoč proti neomejenemu razkosovanju zemljišč priporočil je stalne domove, kakoršne zahtevajo krščanski socialisti. Govornik je bil burno odobran.

Nadučitelj J. Gerželj je priporočal navzočim deželnim poslancem, naj delujejo na to, da naklade na zganje bodo popirale občine ali dežela, katerim naj bi se izročilo tudi pobiranje državnega davka na zganje. To se je uvelo na Kranjskem že pred več leti, in dežela ima od tega znamenite dohodke. Ni dvomiti, da tudi pri nas bi se stvar dobro obnesla.

Župnik g. Fabijan opisuje, kako se je pri Sv. Luciji mnogo starin izkopal in odneslo na Dunaj ali v Trst, ne da bi bili kopalci pustili kaj starin tudi občin, v kateri so jih izkopali. Občina namerava radi tega kopati na svoje stroške nekoliko sveta, da bo imela tudi doma, v soli ali v občinskem aradu nekoliko starin, s katerimi se tuji ponasajo po svetu. Ker pa občina nima dovolj moči, da bi plačala vse stroške, ki stane prekopavanje, prosila so deželni zbor, naj ji dovoli primerno podporo v ta namen, a občina se zaveže, da pošlje od izkopanih starin po jedno deželni muzeju v Gorico. Gospolje deželni poslanci naj bi podpirali to prošnjo občine Sv. Lucije.

G. Gerželj poprima zopet besedo in priporoča, naj bi se premenila postava radi hisnega davka, ki je krivična. Pri tej priliki omeni E. Klavžar, da „Gospodarski List“ prinese pouk, kako postopati pri pregledovanju zemljiškega katastra.

G. Vogrič s Slapa se potozuje, da tarif gozdnih parcel so previsoki, da čisti prinos gozda nikakor ni tako visok, kakor je naveden v zemljiškem katastru. Razklada, kako je mogoče prepričati se o resničnosti njegove trditve, ako se preračuni, koliko let les raste, koliko sveta zavzema, koliko stane sekanje in spravlanje in koliko se dobi za drva ali les.

Veleposesnik Ignacij Kovac je zahteval, naj se novi zakon o osebnem dohodninskem davku, ko bo potrjen, tudi natančno in pravično izvršuje, ker najboljša postava v praksi nič ne izda, ako se ne izvršuje, kakor treba.

Župan Golja z Grahovega in podžupan Torkar iz Podbrda zahtevata, naj se postavljajo v državni proračun večji zneski za zgradbo okrajne ceste po Baski dolini, naj se ti zneski vsako leto v resnici porabijo in naj vlada poskrbi, da imenovana okrajna cesta se zveže z državno cesto v Idrijski dolini po kratki progi od Klavž do Bače ob Idriji.

Župan in podžupan iz Avč in posestniki iz Loga prosijo, naj se na črti Kanal-Avče-Sv. Lucija najprej zgradi most čez Vogršček ob meji kanalsko-tolminski, čez, če je

to delo izvršeno, je dovršena zveza za silo med Kanalom in Sv. Lucijo ob levem bregu Soče.

G. Srebrnič, učitelj v Lomu, priporoča, naj bi se delo na to, da pride tudi kanalski Lom pod tolminsko glavarstvo, ker je Tolminu veliko bližje nego Kanalu in ker sta tolminski in kanalski Lom že zdaj združena v eno duhovno. Prosi, naj se podpira prošnja za poštno nabiralnico v Lomu in za poštnege sela, ki bi redno prinala pisma s pošte pri Sv. Luciji. Slednjic opisuje potrebo okrajne ceste, ki bi šla iz Grgarja v Kal in Lom ter k Sv. Luciji, in priporoča to zadevo navzočim deželnim poslancem.

Predsednik dr. Gregorčič odgovarja na izražene želje in daje vsakršna pojasnila.

Na to se oglasi za besedo posestnik in trgovec od Sv. Lucije g. Mikuz, ki spregovori tako le:

„Slišali smo iz ust našega voditelja preč. gosp. dr. Gregorčiča, kako se trudijo naš deželni in državni poslanci, da bi nam pripomogli do boljšega blagostanja, da bi nam priborili vse narodne pravice, ki se so nam po postavi steer zajamčene (zagotovljene), a doslej se ne izvršene.“

Zato si dovoljnjem predlagati naslednjo resolucijo:

Volitci, zbrani pri Sv. Luciji dne 27. sept., izrekajo svojimi državnimi poslancema preč. gosp. dr. Gregorčiča in gosp. grofu Alfredu Coronini-ju ter vsem deželnim poslancem najsrčnejšo zahvalo na njih doseganem delovanju in dosegu naših gnutnih koristi in narodnih težej.

Prosimo jih, naj vedno in povsod brezobzirno zahtevajo, kar nam tiče po božjih in človeških zakonih, da bomo Slovenci v državi in v deželi popolnoma enakopravni z drugimi narodi, z Nemci in Italijani, ker jednaka bremena zahtevajo tudi jednake pravice.

Posebno se zahtevamo srednje sole s slovenskim učnim jezikom, da se bo dežela naša mladina izobraževala v svojem materinem jeziku.

Vse obravnave pri sodišču in pred porotniki morajo se vsrčiti s Slovenci v slovenskem jeziku. Sploh pa morajo vse oblastnijske občevali s Slovenci v slovenskem jeziku.

To so naše zahteve!

Konečno se najodločneje obsojamo bratomorni prepir na Slovenskem, posebno na Goriškem, in zagotavljamo naše narodno vodstvo društva „Sloga“ našega neomajajnega zaupanja in brezpogojne udanosti.

Zlissi! naši narodni boritelji!!!

Burno odobranje in pritrdjevanje je sledilo tem besedam.

S trikratnim živoklicem na presvitlega cesarja zatvori predsednik ta izredni občni zbor ob jedni uri popoldne. Mnogostevilni navzočniki razidejo se zadovoljni po vasi, veseli, da so imeli priliko slišati svoje poslance ter javno izraziti svoje želje in potrebe.

Shod v Tolminu.

Iste dne, kakor pri Sv. Luciji, pa popoldne, je bil izreden občni zbor društva „Sloga“ tudi v Tolminu. Vest o tem shodu se je bila raznesla po vsaj okolici tolminski in mnogo ljudstva je pričakovalo goste iz Gorice, ki so bili naznanjeni. Tudi kmetje, ki imajo ves teden dela čez glavo in ki imajo daleč do župnijske cerkve, so ostali po končani popoldanski službi božji še v Tolminu, da bi se udeležili napovedanega shoda. Iz bližnje okolice so došli duhovniki z veljavnimi občinari in celo iz oddaljenih krajev iz Basko doline so došli zastopniki na izreden občni zbor. Tolminski tržani so slovesno okrasili svoje hiše z zastavami ter pričakovali goste, ki so imeli priti od Sv. Lucije. Ob tretji uri popoldne naznanijo topiči, da odposlanci društva „Sloga“ se bližajo tolmin-

skemu trgu. Župan, g. Lj. Cazafura, z občinskim staršinstvom, načelnik okrajnega cestnega odbora g. O. Gabršček z mnogim občinstvom ter domači poštar g. A. Devetak sprejmejo in pozdravijo pri vstopu državnega in deželnega poslanca dr. A. Gregorčiča in njegove tovariše ter jih spremitjo v trg. Starosta tolminske duhovščine, zlatomašnik g. Karol Pencin, ter drugi duhovniki in dostojanstveniki so pričakovali odlične goste v krasno opravljenem trgu.

Po kratkem odmoru se zberó zborovalci v prostorih tolminske čitalnice v Podsolarijevi hiši, ki so se pokazali, dasi sicer precej ohlilni, za to priliko mnogo protosni, kajti mnogo občinstva je moralo stati v pristraški sobi in po stopnicah, medtem, ko si je tolminski krasni spol osvojil prostore na galeriji. Vlado je zastopal, kakor pri Sv. Luciji, okrajni glavar, visokorodni gospod grof Marenzi.

Predsednik otvori zborovanje in preide k prvi točki dnevnega reda o političnem položaju. Prej pa omeni, da sedanji zastopniki tolminskega okraja v državnem in deželnem zboru nadaljujejo po svojih skromnih močeh prizadevanja svojih prednikov za zboljšanje gnutnega stanja tega okraja, v prvi vrsti za zboljšanje obstoječih prometnih zvez ter za zgradbo novih. Predelna železnica ima dandanes enako iskreni zagovorniki, kakor jih je imela pred 20 in 30 leti, in dasi se ne more za gotovo trditi, da se bo gradila ta železniška zveza, ki bi bila v veliko korist vsi Solški dolini, se vendar more za gotovo pričakovati, da v neolgem času se reši vprašanje glede železniške zveze med Trstom in notranjimi avstrijskimi deželami. Mogoče pa je, da pri tem reševanju zmagaa nasproti predelki železnici druga črta, ki je prišla se le pred nekaterimi leti na površje, namreč bohinjaška črta. Ta bi šla iz Gorice po Solški dolini do Sv. Lucije; tu bi se obrnila pod solnce po Idrijski in potem po Baski dolini do Podbrda in nato skoz dolg predor v Bohinj in k Blejskemu jezeru. Okolo Javornika bi ta proga prekorčila Rudolfovo železnico, prišla bi skoz drug dolg predor pod Stolom v Rožno dolino na Koroško in bi šla odondot v Celovec ali tudi v Beljak. Stala bi 51 milijonov, med tem ko bi predelna železnica stala le 30 milijonov. Vojaki krogi se močno zanimajo za bohinjaško črto; zato je mogoče, da zmagaa. Z našega lokalnega, kakor tudi s trgovskega in s finančnega stališča moramo biti za predelno železnico. Ako pa nastane vprašanje, ali naj se gradi bohinjaška železnica ali rle, moramo pač brez obotavljanja odločiti se za bohinjaško zvezo. Za predelno železnico pa tudi za ceste sploh, trudi se mnoge sedanji načelnik domače politične oblasti, za kar mu moramo biti le hvaležni.

Z ozirom na ceste treba je v našem okraju še mnogo dela. Državna cesta po Solški dolini ima še strme in nevarne klance trnovski in srpeniski, ki se morajo odpraviti. Za odpravo prvega se že delajo priprave; delo bo stalo nad 100.000 gld.; prvi majhen obrok postavi se v državni proračun za prihodnje leto. Državna cesta po Idrijski dolini je v silno slabem stanju: potrebuje, da se razsiri, zravnji, podzida, zavaruje na razne strani. Delo je proračunjeno na 140.000 gld. in se že izvršuje, dasi le po malem in nekoliko počasi.

Državno podpora potrebujejo tudi okrajne ceste, ker okraj ne zmore vseh stroškov za silno razsežne okrajne ceste. Vaša državna poslanca sta se potegnili za to, da bi se za ceste po Baski dolini stavljali v proračun večji zneski in da bi se ti redno o svojem času porabili, kakor tudi, da bi visoka vlada dala izdatno podporo za popravo, oziroma zgradbo okrajne ceste ob levem bregu Soče od Kobarida, čez Kamno, skozi Tolmin in Sv. Lucijo do potoka Vogrščeka ob kanalsko-tolminski meji. V enakem smislu so delovali in delujejo še Vaši zastopniki v deželnem zboru goriskem. Ko bodo dodelane potrebne ceste, potem se le bodo imeli razni pridelki

svojo ceno, ker bo mogoče spraviti jih med svet in v denar. Država je dolžna podpirati okraj v tem prizadevanju, ker domače moči so prešibke in ker z zboljšanimi občili bi se povešal dohodek okraju in ob enem tudi državi.

Hudo breme za kmeta so razni davki in posebe se visoke naklade na vse mogoče davke, imenom na direktne, namreč na hišni, zemljiški in pridobinski davek. Stroški za cestne in šolske potrebe pokrivajo se edino le z nakladami na direktne davke, ker cestni odbori in okrajni solski sveti nimajo pravice sklepati naklade na užitnino. Slovenski deželni poslanci so zahtevali, naj se da tudi okrajem pravica pobirati naklado na užitnino, ali pa naj prevzame dežela skrb za nekatere stroške, n. pr. za plače učiteljem, ker ona ima pravico nalagati naklade tudi na užitnino. Zal, da v tem oziru niso imela doseganja prizadevanja zaželjenega uspeha.

Mnogo trpijo občine radi bolniških stroškov, katere morajo vsi plačevati za ljudi, katerih niti ne poznajo. Kriva temu je domovna postava, o kateri bo govoril drug govornik bolj obširno. Tudi v tem oziru so skušali slovenski poslanci doseči kako premembo; a ni se jim posrečilo. Zdal je vzela vlada to zadevo v roke, in pričakovali je, da ne brez uspeha. Med prvimi rečmi, ki pridejo v državnem zboru v letošnjem jesenskem zasedanju na dnevni red, je zakon radi premembe domovne pravice. Upajmo, da po tolikem naporu in trudu se slednjic vendar kaj doseže, kar bi bilo kmetu v korist.

Omenivši se nekatere stvari gospodarskega in jezikovnega pomena, preide govornik k političnemu položaju. Le malo časa se je držal grof Taaffe pravičnega načela, po katerem je hotel dati tudi slovanskim narodom, kar jim gre po državni in naravni postavi. Leta 1883. praznovala je sosednja vojvodina kranjska šesto stoletnico, odkar je prišla pod žezlo avstrijskih vladarjev. Pri tej priliki je obiskal sam presviti cesar svojo vedno zvesto vojvodino, da bi se prepričal o nje napredku in stanju. Slovenski narod na Kranjskem je bil vzradočen, da je mogel pozdraviti na domačih tleh v domači besedi svojega presvitlega vladarja. Ali nekaterim dvornikom iz vladarjevega spremstva, ki so poznali vojvodino kranjsko le iz zemljepisnih knjig, v katerih se je navajala kot del notranje - avstrijskih dežel, ki so veljale in opisovale se vedno kot nemške, niso ugajali slovenski glasovi pozdravljajočih mnozice ter so začeli tožiti o poslovenjevanju Kranjcev in o zatiranju nemstva na zemlji slovenski.

Tednji načelnik deželne vlade kranjske se je moral opravičevati radi odnosajev, katere so zasledile bistre oči nemških zagovornikov in obveljalo je načelo, da slovenstvo na jugu treba krotiti (dämpfen). Ob istem času smo imeli v Trstu prijatelje, ki so nas slikali navzgor kot divje in surove, malo zanesljive in neznozne in občevanju, medtem ko se je povzdigovala omika, katere so imeli predniki naših in kranjskih sodeželanov druge narodnosti. Prišla so leta miru in spanja, v katerih naj bi bili Slovenci zadovoljni, da se jim ne odvzame, kar so si bili do tedaj priborili v trdem boju in z napornim delom v narodnem in duševnem oziru. A naše javne zadeve niso mirovale, timveč so nazadovale, ker v delovanju narodov in strank, kakor posameznega človeka, ni stalnega mira, marveč kjer ni napredka, je že začelo nazadovanje. Prijazni odnosaji, ki so vladali do tedaj med vlado in narodom vsaj na Goriškem, so ponehali, in krotenje slovenstva postalo je splošno, ne izjemno Kranjsko, če tudi se je tukaj postopalo na videz prijaznejše.

(Konec prihodnjite).

DOPISI

Iz Dornberga. — Že v zadnji številki cenjene „Soče“ je čital ves slovenski svet tužno vest, da je umrl ljubljani naš podžupan Ferdinand Perozzi. Blagi pokojnik je bil duša vsega narodnega gibanja v naši lepi vasi in sploh v vsaj Vipavski dolini. S svojo vneto besedo je navduševal svoje rojake v

boju proti mnogim domačim in tujim političnim nasprotnikom, in tudi vodno zmagal, kajti vse vipavsko ljudstvo je drlo v boj pod zastavo, na kateri je blestelo geslo: „Bog in narod“.

Ta odlični vipavski rodoljub je torej izdihnil svojo plemenito dušo v strliripetdeset letu svoje starosti po kratki boleznii v goriski bolnišnici dne 1. oktobra t. l. Njegova zemsko ostanke so prepeljali dne 3. oktobra ob 10. uri predpoldne v naš vinorodni Dornberg, za katerega blagor je pokojnik žrtvoval vse, kar je imel. Nobena žrtva mu ni bila prevelika in ta namen in rajši jo trpel sam in pustil trpeti svojo družino, kakor pa da bi jenjal delovati v blagor Vipavske doline in ljubljene naroda.

Pokojnik je bil jako nadarjen. Imel je že lepe službe, a njegov duh je želel le prostosti in ni mogel prenesti mučnih službenih spon. Ljudstvo je poznalo njegovo zmožnost in srečal ga za to vollo podžupanom, čestnim odbornikom, in se v raznih potrebah obračalo k njemu. Bil je tudi v odseku za zgradbo Vipavske železnice, o kateri je vedno govoril. Deloval je na vsa kriplja, da bi se ta pričela graditi že letos, ker bi bilo s tem vipavskim prebivalcem mnogo pomagano radi slabe vinke ločine. Govoril je o tem tudi ministrskemu predsedni kn grofu Badenju, ko je vodil k njemu apulceljo vseh županov goriskega glavarstva. Morda se uresniči ta njegova želja, kajti ravno na dan njegovega pogreba so prišli zemljemerji radi železnice in so nastanili v hiši njegovega gospoda brata, uradnika v Trstu. Pokojnik je se vedno veselil železnice, a Vsega mogočnega gospodarstva človeškega življenja mu ni dovolil, ukaotki vselega dne, ko bo de prvikrat drdal „lukmatilja“ po Vipavskih tleh. Ravno, ko bi ga Dornberžani in sploh Vipavci največ potrebovali pri gradnji železnice, jim ga je vzela nemila usoda.

Kako je bil blagi pokojnik vipavskemu ljudstvu priljubljen, nam priča krasni pogreb, kakoršnega še ni videla naša vas. Pri mostu je čakalo mnogo vipavskega ljudstva svojega dobrotnika, veteranski društvi iz Dornberga in Črniče z godbo pa svojega častnega člana, dornberska šolska mladina pod vodstvom domačega učitelja svojega krajnega šolskega nadzornika, in domači pevci svojega blagega prijatelja. Pogrebni voz je prišel ob 10. uri iz Gorice v spremstvu mnogih kočij v katerih smo opazili razne „ove sorodnike in prijatelje. Založnost se je premenila sprevod do cerkve, kjer se je darovala sveta maša za plemenito dušo odličnega Dornberžana. Da je bil blagi pokojnik povsod priljubljen oseba, nam pričajo tudi mnogi nagrobni venci; katere so mu poklonili: Dornbersko županstvo, veteransko društvo, čestni odbor, vinorejsko društvo, obitelji Bizjak in Drufova in drugi.

Dragi Dornberžani! Umrl nam je naš voditelj, a ne obupajmo! Spomin blagega pokojnika naj živi v srcu slahernega Vipavca in naj ga navdušuje v boju za svete pravice našega naroda. Na ta način bomo najlepše slavili spomin blagega Ferdinanda, kateri bo mirno zrl na svoje naslednike v narodnem delovanju in na dornbersko občino, katere naj skuša, da nadomesti skrbnega očeta njegovi veliki družini. Upamo, da se to tudi zgodi.

Duh Tvoj pa, dragi Ferdinand, naj hiti v naročje nebeskega očeta in naj uživa pravo srečo tam, ker jo je tukaj pogrešal! Slava Tvojemu spominu!

Iz Ajdovščine. — Pri nas se je ustanovilo novo društvo; ime mu je: „Bratno in pevsko društvo v Ajdovščini“ ter ima namen: pospeševati izobraževanje med ljudstvom s tem, da naroča društvenikom časopise za skupno čitanje in jim posojuje koristne knjige ter ima poučljiva predavanja; društvo ima pa tudi namen: gojiti cerkveno in posvetno petje in prirejevati društvenikom v razvedrilo in korist ali tudi v kateri splošno koristen namen veselice, zabavne shode, dramatice in druge dopustne igre, berila in razlaganja. Društveniki so: a) pokrovitelji, ki plačajo enkrat za vselej najmanj 50 krón; b) ustanovniki, ki plačajo enkrat za vselej 20 krón; c) bralni udje, ki plačajo na mesec znesek, kakor ga določi občni zbor; d) pevajoči udje, ki plačujejo na mesec po 20 vinarjev, ako niso bralni udje ali ustanovniki; e) podporniki, ki plačujejo na leto po 2 króni. — Občni zbor in volitev društvenega vodstva bo v kratkem. Od naših zavednih tržanov pričakujemo, da pristopijo v obilnem številu k novemu društvu, katerega so si že dolgo časa želeli. Oglašje za pristop sprejema začasni pevovodja v svojem stanovanju in g. Peter Valič na domu. Ista sprejemata začasno knjige za društveno knjižnico. Slavno občinstvo je prav ujudno naproseno, naj bi blagovolilo pomagati, da ustanovimo dobro društveno knjižnico. Marsikdo ima katero knjigo, ki jo je že prečital in mu

Dvanajst let smo morali skoro čakati da se je našel založnik, ki je izdal celotno spise mladega slavnika Krilanca. Zasluga Gabrčka je, da nismo čakali še daleč, in da nam je podaril g. Anton Klodič-Sabljarski vsa pesniško in prozaično ostalin njegovega prezgodaj umrlega sorodnika Pavla

ružija v dveh debelih in zares okusno tiskanih zvezkih. Zahvaliti moramo pa še prej posebej vprav požrtvovalno podjetnost g. A. Gabrščka, ki v Sloveniji nima para: saj je izdal za brezprimerno nizko ceno 1 gld. 60 kr. vsega „Krilana“. t. j. Poezije (144 str.), II. Poezije (150 str.) in III. Zbrane spise (proza: 152 str.). — Da, da, le rojak more storiti kaj takega, dočim nam tuje podaje izdaje knjig, kakršnih si morejo nabaviti samo nekateri oblagodarjeni srečniki. Poet-pisatelj piše za ves narod, njegovi spisi naj se razširijo do slednje in poslednje slovenske vasi: — le tako dosežejo čeli svoj namen. Drugih knjig si naši nižji stanovi ne morejo kupovati. Zato so in bodo spisi Levstikovi, Stritarjevi in — zal! — celo poezije Askerčeve narodni masi nepristopni; prav zato tedaj si pa tudi ne morejo pridobiti med narodom tiste poljudnosti in tiste vplivnosti ki bi jo imeli v tako ceneni, a vendar elegantni izdaji, kakor je Gabrščkova publikacija Krilanovih spisov. — „Svoji k svojim“, tako se vpíše že od nekdaj pri nas — a le vpíše: pri tem se pa — rede — tuji ali pa nasprotniki naših težej...

Dostavljamo le še, da vse tri knjige stanejo za naročnike le 1 gld. 60 kr. in ne 1 gld. 60 kr.; zaloga je knjižarska cena. „Knjižnica za mladino“. — O spisu „Bogdančkova mlada leta“ piše „Ljubljanski Zvon“:

Istinito veselje nas pri tem navdaja, ker moremo — brez dolga časa zopet enkrat — izreči vsaj o enem izmed del, ki so objavljena v imenovanih zvezkih, prav laskavo sodbo: naša radost je tem večja, ker je tisto delo izvirno, na — Bogdančkova mlada leta (20. s. j.), ki jih je „slovenskim prijateljem“ napisal „Ludvik Cernej“. Tu se nam je prav bistvo pokazalo, da je res, ker smo se nekoč trdili, da mladinske spise, ki so zares dobri, reči ki klasični po svoji, tudi odrasli radi bere. In to velja o „Bogdančku“: pripravi smo, da se tudi odraslim ni treba siliti, da bi ga čitali, nego samo se jim bode čitalo, in njih zanimanje bode od strani do strani večje; nam se je vsaj pri čitanju tako godilo, a nikjer se nam ni vrivala misel, čes, to je samo za otroke, katerim treba svet kazati v celo drugem, boljsem svetu, skozi barvna stekla. Nič ni takega otroškega slepila, in vendar smo se srčno naslanjali z Bogdančkovimi salami, zabavani in brikljasti ter se zamisljali v ona resna leta, ko smo bili sami taki. Res, Bogdančkova mlada leta so pravi biser med našimi mladinskimi spisi, in iskreno jih priporočamo kot berilo ne samo za našo mladino, nego naravnost tudi učiteljem in učiteljicam, očetom in materam in sploh vsem onim, katerim ni še odrenelo srce v materinjalnih skrbih, nego so si ohranili vsaj še kaj zanimanja za naše mladino ali vsaj še kaj spominov na svojo mladostno dobo.

Pisatelj, g. Cernej, pa prav iz sreče čestitamo na tem uspehu in samo želimo, naj ne bi le ta ostal sam, nego naj bi se mu pridružil še drugi in tretji itd. Po tolikim uspehu g. Cerneja ni treba biti zal, da je zapustil „Parnasa pola“ — ako se namreč ne vramo, nam je tudi on pošiljal drobne pesničke, katerih je bilo res tudi nekaj objavljenih v našem listu — prav lahko se okani tistih lavorik, ki bi jih bil žel kot pesnik, ko se je tako izvrstno obnesel njegov poskus (menda prvi?) na pisateljskem polju, ki mu izvestno donese več priznanja, njegovim rojakom pa več — koristi.

Matice Hrvatska razpošilja ravno kar svoje letno poročilo za upravo leto 1895. Knjige za l. 1896. bodo dotiskane skoro in se bodo razpošiljale okoli Božiča. Vseh matičnih knjig bode letos trinajst. Deset njih kakor redni, vsakoletni dar društvenikom, tri knjige pa se bodo prodajale členom „Matice“ po znižani ceni.

Društvene prisnose za leto 1896. je uplatili najdalje do početka decembra. Členi so torej opozorjeni, naj čim prej store svojo dolžnost, kajti v interesu reda in gospodarstva „Matice“ ne more odstopiti od določila: da se knjige „Matice“ ne pošiljajo nikomur, ki ni plačal članarine.

„Matice Hrvatska“ reče lahko, da je v tem letu storila vse, da kar najobilnejše obdari svoje člene in z ozirom na najrazličnejše književne potrebe. „Matice“ ima sedaj 11.500 členov in se nadeja, da se to število še pomnoži. Zajedno pa prosi „Matice Hrvatska“ svoje imoviteje člene, naj bi jo podpirali z naročevanjem knjig, koje izdaja v svoji založbi. Posebno opozarja se na izdaje „Hrvatskih narodnih pjesama“.

Uprava „Matice Hrvatske“.

Foulard - Seide 60 Kr.

bis fl. 3.35 p. M. japanische, chinesische etc. u. den neuen Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seldin-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), ZÜRICH.

Zahvala.

Podpisani izrekajo tem polom najtoplejšo zahvalo vsem onim gosp. iz mesta in dežele, ki so dne 3. okt. t. l. skazali zadnjo čast ter hpremili k večnemu počitku ostanke našega neopozabnega sina, oziroma soproga, očeta in brata gosp.

Ferdinanda Perozzi-ja

posestnika, podžupana itd. v Dornbergu.

Osobito preč. g. domačemu župniku in častiti duhovščini in uč. osebju: bl. v. Jacobiju, prelo. voj. vet. druživa, sl. godbi in pevsem, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev, in sicer: Sl. cestnemu odboru gor. okolice, sl. Dornberškemu županstvu, sl. vinorejskemu društvu, sl. c. k. voj. vet. društvu, sl. prvaškemu „Sokolu“ in p. n. občilji Bizjakovi in Društvi „Bog jim stotero povrni“.

Dornberg, 3. okt. 1896.

Zaljubljeni sorodniki.

Hiša v Gorici

na lepem prostoru, je na prodaj pod ugodnimi pogoji. — Več pri upravnistvu.

Oglas preseleltve.

Podpisana naznanjala svojim častitim naročnikom in ostalema sl. občinstvu, da sta svojo trgovino in krojaško delavnico iz dosedanjega stanovanja v Bolkovih hiši v Vrtni ulici št. 12.

prelozila v isto ulico št. 8.

(v Pečenekovo hišo zraven ljud. vrta).

V zalogi imata popolnoma novo ter nezaležano blago, katero sta dobila te dni iz prvih tovarov ter je najnovejše sege (model).

Izdelujeta v svoji delavnici vsakovrstne obleke po raznih cenah, kolikor za posvetne osebe, tolikor za duhovnike ter vsakovrstne uniforme za uradnike in vojake.

Zagotavljajo točno in vestno pestrežbo, se priporočata za obila naročila z vsem spoštovanjem

udana

S. Rožanc in A. Krušič,

trgovca v krojaško mojstra.

V zaščito posnemanja in ponarajanja naprošen so p. n. odjemniki, vedno izrecno zahtevati

KRONDORFER

Podjetja studenta

Krondorf p. Karlsbad

82-6 — 26 11

Zaloga v Gorici

ima

Ang. Fornizzi

S. 103 10 — 10

IZDELOVANJE

strojev in priprav vseh vrst

Ivan Schindler, Dunaj-Himberg.

Priloge in stroji za poljedelstvo,

vinarstvo, kavarstvo, gostilničarje,

mesarje, sladčičarje, barvarje, sed-

larje, tapetarje itd., kakor tudi za

domače gospodarstvo — vse po naj-

nizjih tovarniških cenah.

Ceniki v slovenskem jeziku in z nad

300 podobami gratis in franko. Obra-

čati se je naravnost na

Johann Schindler, Wien-Himberg.

Agente

za Gorico in okolice liče življenje zava-

rujoči zavod prve stopnje.

Ponudbe upravnistvu našega lista.

Vinski sodi

prav dobro ohranjeni, v meri po 18 do 40 hektov je

do 500 hektov po ceni na prodaj. Več o tem pri

Jos. Paulinu v Ljubljani, Marijin trg št. 1,

168 3 3

Oglase

Podpisani si štejejo v čast: znanili

slavnemu občinstvu, da jim je dovolilo vi-

soko e. kr. namestništvo s odlokom: dne

26. januarja 1896. št. 20.987, da smejo

vršiti pogrebno podjetje v mestu Gorici

pod imenom

Nuova impresa pompe Funebri

(Novo podjetje za pogrebe).

O svesti si resnega vodstva takega

podjetja z ono točnostjo, katere se zahteva

od enj. naročnikov in od mestnega pod-

jetja z zmernimi zahtevami, nadejajo se

podpisani, da bodo mogli zadovoljiti vse

one, ki jih bodo prečastili z naročili, v se-

dežu podjetja v gledišni ulici (vía Teat-

ro št. 8.

D Gorici, 24. septembra 1896.

Ziani Alojzij — Gall Karol

Terpin Ivan.

S. 170 2-2 P. 65 2-1

Kot vratar, strežaj

ali natakar išče službo mlad, 23 let star

samski mož, ki je zadostil svoji vojaški dolž-

nosti ter služil brezmadežno eno leto tudi pri

c. kr. finančni straži na Kranjskem. Zmožen

je slovenščine in nemščine v pisavi in besedi.

Blagohotne ponudbe pod št. 264, „poste

restante“ v Postojno. 165-5

Išče se sposobna oseba kot

sluga ali oskrbnik

ki zna slovenski in vsaj nekaj italijanski. —

Pismene ponudbe pod „sluga“ ali „oskrbnik“

upravnistvu našega lista.

S. 169 2-2 P. 64.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh

stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito

dovoljenih državnih papirjev in srečk, a da

ni potrebna glavčina in ni nikaka nevarnost.

— Ponudbe pod „leichter Verdienst“ na

Rudolf Mose, Wien. 158 10-7

Kathreiner

in kot

prince k bobovi kavi

edno zdrava

kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kila

za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničevnih

ponarejenih izdelkov je

treba paziti na izvirno za-

voje s imenom

Kathreiner

Na hrano in stanovanje

(soba s prostim uhodom)

vsprejme slovenska rodbina samostojnega

gospoda ali dijaka. Več v naši tiskarni.

Eteriska olja, esence, eterje, barve

kakor tudi vse k izdelovanju žganjin potrebne tvarine

ponuja po ugodnih cenah češka tovarna

Bratři Janouškové

v Prahi, Karlin čisto 234.

(Odlikovana z mnogimi častnimi diplomami in zlatimi

svetinjami). 152 19-8

Dr. Rosa balzam

za želodec

iz lekarn

B. FRAGNER-ja v PRAGI

je s. lošno, že 30 let znano domače zdrav-

ilo, katero užroča tek, olajšuje prebavo in

leško odvaj.

Pozor! Vsi deli zaloga

so previdni z zraven

natisnjeno in zakonito

priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: 2, 26-16

Lekarna B. FRAGNER-ja „pri črnem orlu“

v Prahi.

Mala strana, vogel Spornove ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.; s. posto

20 kr. več. — Dnevno postno razpošiljanje.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr., drž. svetinjo

Na lovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo.

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,

v Prahi in Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice č. 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu pripravljanju

sokolskih in šolskih tel. adnic

po največjih priznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoč.

očil sprical domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmernne, plačuje

se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Geniki, proračuni in načrti za popolne telo-

vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino

prosto. 13, 52 41

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Velika Inomotska 50 kr. loterija

Žrebanje

že 7. novembra.

Glavni dobiček 75.000 kron po odbitku 20%.

Srečke po 50 kr. priporočata A. V. Jona in Michlstädter & C. v Gorici.

Zastop dvokoles „Swift“ iz orožarne v Steyru

imata podpisana

v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corso)

št. 4 (nasproti gledišni kavarni).

Lastna izdelovalnica dvokoles „Iliria“,

žičnih blazin (Drathmatratzen), popraviljal-

nica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd.

Nunska ulica 14.

Prodajalnice šivalnih strojev, pušk, stre-

ljiva in drugega orodja pa imata

SAUNIG & DEKLEVA

v Nunki ulici št. 16. 12, 24

Trgovca z vinom na veliko

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

55, 30 priporoča

pristna bela

in črna vina

iz

vipavskih,

furlanskih,

briskih in

lsterskih

vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na

vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56

litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmernne. Postrežbo poštena.

Želodečni in okrepčujoči

eliksir iz kine in železa

je posebnost 6. 41

Cristofolletti-jeve lekarnne.

Ima vsebino železa in kine v jednaki

množini, je prijetnega okusa ter brez drugih

škodljivih tvarin. Uzrokuje tek, olajšuje pre-

bavo in premaguje slabokrvnost.

Jedna steklenica 250 gramov stane

80 kr.

Josip Črnigoi

mizar v ulici del Bosco se priporoča roja-

koni v Gorici in na deželi za vsakovrstna

mizarska in tapetirarska dela. 63 (c. l.)

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega

in nürnbergškega blaga

na drobno in na debelo.